Liikenne- ja viestintävaliokunta 14.11.2017
Eduskunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikenteen palveluista annetun lain muuttamiseksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi HE 145/2017 vp

Ammattipätevyyskouluttajat ry kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen

Ammattipätevyyskouluttajat ry lausuu esityksestä perustuen kuljetusalalla kehittyvään kuljettajapulaan, Trafin luvalla toimivien koulutuskeskusten toimintaedellytyksiin sekä sääntelyn yksinkertaistamiseen ja tasapuolisuuteen. Lisäksi tavoitteena on helpottaa Puolustusvoimien kuljettajakoulutuksen suorittaneiden alalletuloa.

6 § Perustason ammattipätevyyskoulutus

3.mom

”Jos henkilö- tai tavaraliikennettä koskeva ammattipätevyys halutaan laajentaa kattamaan myös toinen kuljetusmuoto, on suoritettava täydentävä koulutus tieliikenteen ammattipätevyysdirektiivin 5 artiklan 5 kohdan mukaisesti. Täydentävän koulutuksen kesto on 70 tuntia, josta vähintään viisi tuntia on oltava ajo-opetusta. Nopeutetussa koulutuksessa sen kesto on 35 tuntia, josta vähintään kolme oppituntia on oltava ajo-opetusta”

Ammattipätevyyden laajennus tulisi mahdollistaa kaikille, joilla on voimassa oleva ammattipätevyys riippumatta siitä, onko se saavutettu perustason ammattipätevyys koulutuksen ja kokeen suorittamalla tai jatkokoulutuksella saavutetulla ammattipätevyydellä. Voimassa oleva asetuksen 4§ ei sitä mahdollista.

8 § Poikkeukset suoritettaessa perustason ammattipätevyyttä ammatillisen koulutuksen yhteydessä

”Edellä 7 §:ssä tarkoitettu koe voidaan suorittaa vaiheittain sellaisessa perustason ammattipätevyyskoulutuksessa, joka sisältää tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksestä annetun lain (93/2017) 1 §:ssä tarkoitetun tutkinnon tai osaamiskokonaisuuden suorittamisen ammattipätevyysdirektiivin ammatillista koulutusta koskevan 3 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun koulutuksen aikana opiskelija saa kuljettaa ajoneuvoa tai ajoneuvoyhdistelmää Suomessa ilman ammattipätevyyttä, jos: 1) hänellä on kuljetettavan ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeus; 2) hän täyttää vähimmäisikää koskevat vaatimukset; 3) hänellä on 1 momentissa tarkoitettuun koulutukseen hyväksytyn koulutuskeskuksen antama ajoneuvon tai ajoneuvoyhdistelmän kuljettamiseen oikeuttava

hyväksyminen koulutuksen aikana suoritettaviin kuljetuksiin ilman ammattipätevyyttä. Hyväksyminen todennetaan koulutuskeskuksen antamalla hyväksymisasiakirjalla.

Hyväksymisasiakirja voi koskea sekä koulutuksen aikana että koulutusjaksojen välisinä loma-aikoina suoritettavia kuljetuksia Suomessa Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Hyväksymisestä ja kuljettajana toimimisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella."

2.2 Kansainvälinen kehitys sekä ulkomaiden ja EU:n lainsäädäntö

2.2.3.4 Tieliikenteen ammattipätevyydet

"Koulutuksen järjestävät jäsenmaissa yleensä autokoulut, mutta sen tarjoajina voivat toimia myös voittoa tavoittelemattomat tahot, ammattikoulut ja ammatilliset oppilaitokset tai muut ylemmän perusasteen ja keskiasteen oppilaitokset. Koulutuksen järjestäjän on oltava jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen tarkastama"

Ammatillisen koulutuksen määritelmä ammattipätevyyslainsäädännössä on ollut alusta asti epäselvä ja jopa kieroutunut. Hyväksymisasiakirjan käyttö on tarkoitushakuisesti haluttu rajata ainoastaan opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän ammatillisen koulutuksen järjestämisluvalla toimivien oikeudeksi. Tämä rajoittaa merkittävästi uusien kuljettajien kouluttamista alalle Trafin luvalla toimivien koulutuskeskusten toimesta. Perusteluna on ollut koulutuksen laajuus mutta asiakirjojen perusteella järjestämisluvalla toimivat käyttävät hyväksymisasiakirjaa pelkän 140h koulutuksen perusteella ja vastaavasti Trafin luvalla toimivat eivät voi sitä käyttää laajemmissakaan kokonaisuuksissa. Tähän poikkeuksena oppisopimuskoulutus jossa koulutuksen järjestäjänä toimii järjestämisluvalla toimiva taho.

Kohdan 2.2.3.4 perusteella perustason ammattipätevyyskoulutuksen järjestäjinä ovat yleensä Trafin/vastaavalla luvalla toimivat autokoululuvan omaavat koulutuskeskukset ja meillä tämä on ollut epäkohta alusta alkaen.

Esitämme lisättäväksi 1 momenttiin myös ammatillisen koulutuksen joka ei ole tutkintotavoitteista mutta on laajempi kuin perustason ammattipätevyyskoulutus 140h/280h.

Tämä lisäys mahdollistaa kuljettajien koulutusmäärän lisäämistä sekä puolustusvoimista kotiutuvien 140h perustason suorittaneiden alle 21v kuljettajien ammatillisen jatkokouluttamisen ammattin sekä välittömän työhön pääsyn mahdollisuuden. Lisäksi mm teollisuuteen, ympäristöhuoltoon ja maatalouteen tarvitaan kuljettajia, joiden muu perustason ammattipätevyyskoulutuksen lisäksi annettava ammatillinen koulutus on räätälöity tavoitteena olevan työtehtävän perusteella.

Lisäksi pyydämme huomioimaan nykyisen ammattipätevyyslain 4 §:n 3 momentin: "*Koulutuksen aloittaminen ei edellytä, että koulutettavalla on ajo-oikeudessa käytettävän ajoneuvon ajo-oikeus*"

Tätä ei ole esityksessä mutta tämä on lisättävä esitykseen.

11 § Koulutuskeskuksen kokeen arvioijat, opetushenkilöstö ja -välineet

3 momentti

”Opettajalla on oltava opetustehtävän edellyttämät opettamista koskevat ja pedagogiset tiedot sekä riittävä alan tuntemus. Ajo-opetusta antavalla opettajalla ja opetuksesta vastaavalla johtajalla on oltava ***nopeutetussa perustason ammattipätevyyskoulutuksessa*** *kelpoisuus opetuksessa käytettävien ajoneuvojen luokkaa vastaavaan ajo-opetukseen ajo-oikeuden saamiseksi sekä kuljettajana tai ajo-opetuksessa saatua alan kokemusta. Koulutuskeskus vastaa siitä, että opetushenkilöstöllä on koulutustoiminnan edellyttämä opetusalan sekä toimialan ja sitä koskevan lainsäädännön tuntemus.”*

Miksi ajo-opetusta antavan opettajan ja opetuksesta vastaavan johtajan kelpoisuus on kohdennettu ainoastaan nopeutettuun (35h/140h) koulutukseen? Asia korjaantuu poistamalla ”nopeutetussa” sana jolloin muu kuin nopeutettu (70h/280h) perustason ammattipätevyyskoulutus on myös vaatimuksen piirissä.

12 § Koulutusta koskevien asiakirjojen säilyttäminen

”Koulutuskeskuksen on säilytettävä koulutuksen järjestämistä ja jatkokoulutuksen suorittaneita koskevat asiakirjat niin kauan kuin jatkokoulutuksesta annettua todistusta voidaan käyttää ammattipätevyyskortin tai ajokorttiin tehtävän ammattipätevyysmerkinnän hakemiseen. Tämän jälkeen koulutuksen suorittajia koskevat henkilötiedot on hävitettävä. Tietoja saadaan luovuttaa hakemusasian käsittelemiseksi ammattipätevyyskortin ja ajokorttiluvan myöntäjälle.”

Tämä pykälä on koulutuksen järjestäjille ongelmallinen ja käytännössä mahdoton toteuttaa. Asiasta on lausuttu jo aikaisemmassakin vaiheessa.

Jatkokoulutuksesta annettua todistusta voidaan käyttää tämän hetkisen lainsäädännön mukaan jopa 5v-5v 6kk jos koulutus on suoritettu asetuksen 7§ mukaisesti ja ammattipätevyysmerkintä haetaan asetuksen 10§ mukaisesti.

Käytännössä todistus voi menettää kelpoisuuden jo koulutuspäivän päätteeksi, jos koulutettava hakee ammattipätevyysmerkinnän välittömästi koulutuksen jälkeen.

Koulutuskeskus ei saa tietoa siitä, milloin todistukset on käytetty merkintöjen hakemiseen.

Esitämme tähän muutosta siten että henkilötiedot olisi hävitettävä 6 vuotta koulutuksen jälkeen koska esitetyn ja voimassaolevan lain noudattaminen koulutuskeskuksissa on mahdotonta.

Ammattipätevyyskouluttajat ry

Sakari Kaikkonen
puheenjohtaja